

15.10.2011.

Б
Р
О
Ј

10

BILTEN

**Poljoprivredna savetodavna i stručna služba
Jagodina**

SADRŽAJ BILTENA:

STOČARTVO

FORMIRANJE ZAPATA KOZA (II DEO)

- dipl.ing.Dragan Jakovljević

RATARSTVO

- REDUKOVANA OBRADA ZEMLJIŠTA ZA STRNE USEVE

- dipl.ing.Milanka Miladinović

- MAKROOGLED SA HIBRIDIMA KUKURUZA U 2011-oj GODINI SRBIJA

- dipl.ing.Miodrag Simić

POVRTARSTVO

-PLODORED U POVRTARSTVU

- dipl.ing.Dragan Mijušković

VOĆARSTVO I VINOGRADARSTVO

- PODIZANJE ZASADA ARONIJE

- dipl.ing.Dejan Jocić

ZAŠTITA BILJA

- UTICAJ ZAKOROVLJENOSTI USEVA NA PRINOS KUKURUZA

- dipl.ing.Ljiljana Jeremić

-PLESNIVOST KLIPA KUKURUZA

-dipl.ing.Ružica Đukić

STOČARSTVO

ISHRANA JAGNJADI U DOJNOM PERIODU

Neadekvatna ishrana jagnjadi u prvim trenucima života može imati negativne posledice trajnog karaktera. Lučenje kolostruma počinje nekoliko časova pre jagnjenja i traje nekoliko dana posle jagnjenja. Zbog toga je od posebnog značaja da jagnjad nakon rođenja što pre posisa kolostrum. Ukoliko jagnjad ne posisa kolostrum odmah posle rođenja, verovatnoće za njihovo preživljavanje je manja. Jagnjad su već u toku prvih 30 minuta po rođenju sposobna da sama sisaju. Ako to nije slučaj treba ih zadojiti, jer ukoliko ne konzumiraju dovoljne količine kolostruma u prvih 6-10 časova života, prirasti su neadekvatni i povećan je mortalitet. Kolostrum, osim što je izuzetno bogat izvor hranljivih materija, sadrži i antitela (gama-globulin) koja štite jagnjad od infekcija. Antitela dospevaju u organizam novorođenog jagnjeta preko unetog kolostruma. Jagnjad mogu apsorbovati antitela kroz zid (epitel) tankih creva, samo u toku prvih 24-28 časova posle rođenja. Osim što sadrži velike količine antitela, kolostrum ima i važno laksativno svojstvo što omogućava brzo oslobađanje organa za varenje jagnjadi od fekalnih materija nakupljenih u toku embrionalnog života. Ako dođe do uginuća majke pri jagnjenju, jagnje može koristiti kolostrum druge ovce, koja se ojagnjila u isto ili približno isto vreme. Ukoliko to nije moguće, kao adekvatna zamena može poslužiti i kolostrum krave ili kravlje mleko kome se na jedan litar dodaju dva do tri razmućena sveža jajeta.

Tokom prve dve do tri nedelje života osnovna hrana jagnjadi je majčino mleko i mladunci treba stalno da budu s majkom. Za to vreme sisaju po volji, najmanje šest do osam puta. U toku druge nedelje jagnjadima treba omogućiti da sisaju četiri do šest puta, a od četvrte nedelje i kasnije dovoljno je da sisaju dva do tri puta u toku dana. Poslednje nedelje pred zalučenje treba da sisaju samo jednom dnevno.

S prihranjivanjem jagnjadi neophodno je početi već u prvoj nedelji života. U početku se daju koncentrovane smeše po volji, i utrošak hrane se u prvim danima kreće od 10 do 20 grama po grlu na dan. Sastav koncentrata za jagnjad koja sisa može da varira u velikoj meri i uslovljen je mlečnošću ovce, uzrastom jagnjadi, kvalitetom kabaste hrane, svarljivošću i hranljivom vrednošću hraniva koja ulaze u sastav smeše. U sastav koncentrata treba da uđu mleveni kukuruz, sojina sačma, brašno lucerke, mleveni ovas, stočna kreda, so i premiks. Utrošak koncentrata postepeno se povećava, tako da krajem drugog meseca dostiže 200-300 grama po grlu na dan. Osim koncentrovane hrane, jagnjadi u prvoj nedelji života treba ponuditi kvalitetno seno leguminoza. U toku proleća i leta, pored pomenute količine koncentrata mladim životinjama treba obezbediti dobru pašu ili jedan do 2,5 kg zelene mase na dan. U zimskom periodu jagnjad se mogu od desete nedelje uzrastu prihranjivati silažom.

Zalučenje jagnjadi mora biti postepeno, a onu jagnjad koja ostaje za priplod treba zalučiti sa tri meseca kada treba da ima 30-35 kg u zavisnosti od rase i pola.

SASTAV SMEŠE KONCENTRATA ZA ISHRANU MLAĐE JAGNJADI (%)

Hranivo	1	2	3
Kukuruzna prekrupa	59	61	63
Ječmena prekrupa	10	10	10
Stočno brašno	8	8	8
Sojina sačma	10	9	9
Sojino brašno	-	4	7
Obrano mleko u prahu	10	5	-
Premix	3	3	3

**Savetodavac za stočarstvo,
dipl.ing.Dragan Jakovljević**

RATARSTVO

REDUKOVANA OBRADA ZEMLJIŠTA ZA STRNE USEVE

Naučna istraživanja i iskustvo u proizvodnji pšenice i drugi strnih useva su pokazali da su redukovana obrada i duboko oranje sa predsetvenom pripremom u nekim slučajevima i u nekim uslovima setve gotovo ravnopravni. Kontrola prinosa je pokazala da su razlike između oranja na 25-30 cm i redukovane obrade vrlo male, a da je pri tome utrošak goriva, korišćenje mehanizacije i vremena mnogo veći kod klasičnog načina obrade zemljišta za ozima strna žita.

Sam sistem redukovane obrade zemljišta se izvodi brzo i jednostavno, obavlja se sa dva do tri tanjiranja i time se završava osnovna i dopunska obrada zemljišta. Ovakva obrada se izvodi brzo i do 20 ha dnevno, pri tome je i predsetvena priprema mnogo jednostavnija a u nekim slučajevima je i suvišna. Ovakva priprema omogućuje setvu pšenice i drugih strnih useva u optimalnom roku, što je jedan od preduslova za postizanje visokih prinosa.

Redukovana obrada je bitna u sadašnjim uslovima i zbog stanja naših mašinskih parkova, traktora i priključnih mašina. Redukovanim obradom se obavlja plića obrada zemljišta, taj proces se obavlja brže pa je to garancija da će se jesenji radovi obaviti brže.

Takođe, je velika ušteda u gorivu, utvrđeno je da se pri redukovanoj obradi koristi jedna trećina goriva u odnosu na klasičnu obradu zemljišta, jer se ovim načinom obrađuje plići sloj zemljišta a manja je i težina prevrnutog zemljišta. Pri ovakvoj obradi manje je i naprezanje traktora pri tanjiranju, manje je lomova, a time je manje i zastoja, pa se jesenji radovi uspešnije i lakše privode kraju.

Ranije se često govorilo da se redukovana obrada zemljišta za setvu pšenice može primenjivati samo u slučaju određenog pogodnog preduseva, kao što su strnine, suncokret i soja, u poslednje vreme se stiče iskustvo da je i kukuruz pogodan predusev za ovakvu vrstu obrade.

Uspeh redukovane obrade zavisi i od mašina koje se koriste za obradu. Najbolji rezultati se postižu primenom teških tanjirača. Kvalitet je još bolji ako se tanjiranje izvodi unakrsno ali je moguće i dijagonalno tanjiranje. Broj tanjiranja zavisi od stanja vlage u zemljištu i kvaliteta i isitnjenosti žetvenih ostataka prethodnih useva. Dovoljno je dva tanjiranja a u nekim slučajevima i potrebno je tri prohoda tanjiračem.

Iskustva u redukovanoj obradi zemljišta pokazuju da je najpogodnija dubina obrade za setvu pšenice 15 cm, mada neka iskustva pokazuju da je redukovanu obradu moguće vršiti i na plićim dubinama. Da bi redukovana obrada bila uspešnija treba odmah posle skidanja useva usitniti žetvene ostatke kako bi redukovana obrada bila što bolje izvedena.

**Savetodavavac za ratarstvo
dipl.ing. Milanka Miladinović**

MAKROOGLED SA HIBRIDIMA KUKURUZA U 2011-oj GODINI SRBIJA

Opšti podaci:

1. Mesto izvođenja oglada : Končarevo, grad Jagodina
2. Predusev: Kukuruz
3. Đubrenje (N:P:K) : 160:45:45 + jedna folijarna prihrana
4. Osnovna obrada i vreme izvođenja : Oranje 30 cm 20.11.2010.
5. Datum setve : 19.04.2011.
6. Datum berbe : 30.09.2011.

Redni broj	Hibrid	Obrano biljaka po ha u (000)	% vlage zrna	Prinos zrna sa 14% vlage (T/ha)
1	Zlatar	66	14.2	8.229
2	Staniša	58	14.8	9.418
3	Kristal 3	59	18.9	9.663
4	Kondor	57	17.3	8.722
5	Dukat	53	18.6	9.091
6	Srećko	53	19.2	9.289
7	Dijamant	50	22.2	10.265
8	Rubin 7	50	24.0	9.228
9	Maksim 7	51	21.0	9.950
10	Agrister	58	18.4	7.516
11	LG 35.62	59	17.6	8.759
12	Pončo	57	19.6	9.084
13	LG 37.10	55	20.9	9.981
14	OS 602	51	17.5	7.987
15	OS 5717	54	16.1	9.553
16	OS 515	53	17.0	7.216
17	AGS 4	53	16.2	7.282
18	AGS 500	52	18.3	8.883
19	AGS 730	51	21.0	9.904
20	AGS 83	52	22.6	9.670
21	AS 73	51	23.2	8.839
22	AS 72	54	17.2	7.136
23	AS 66	53	20.5	8.896
24	AS 63	53	20.3	6.961
25	AS 62	54	18.2	8.280
26	AS 57	52	14.8	6.781
27	AS 51	52	15.7	7.250
28	ZP 341	58	16.0	7.877
29	ZP 434	54	17.5	7.499
30	ZP 505	53	18.1	9.187
31	ZP 555	51	17.5	10.475
32	ZP 600	51	18.3	11.162
33	ZP 606	51	18.8	10.964
34	ZP 666	52	20.4	9.307
35	ZP 684	51	20.9	9.724
36	ZP 677	51	21.3	9.3185
37	ZP 735	52	22.1	7.783
38	NS 3014	57	16.3	6.935
39	NS 300	56	15.9	7.385
40	NS 4015	53	13.7	7.334
41	NS 4023	53	15.3	7.640
42	NS 4030	54	17.0	8.925
43	NS 4022	53	16.9	9.008
44	NS 5032	53	18.5	9.375
45	NS 5043	54	16.4	8.730
46	NS 5051	53	20.0	9.395
47	NS 640	51	19.2	9.545
48	NS 6010	52	21.1	9.830

49	NS 6030	52	20.3	10.737
50	NS 6102	51	18.9	10.060
51	NS 7020	52	18.0	11.086
52	NS 770	51	19.8	9.150
53	NS 6043	52	20.6	9.765
54	Sikora	55	15.3	9.537
55	Agrano	56	18.4	10.036
56	Maverik	56	16.3	7.920
57	Heliko	58	14.3	7.754

Zapažanja izvođača ogleda:

Ogled je blagovremeno posejan i po setvi obavljeno prskanje "na crno" 23.04.2011. godine. Efekti prskanja su bili zadovoljavajući tako da je probi samo divlji sirak iz rizoma pa je stoga urađeno korektivno tretiranje "na zeleno" 21.05.2011. godine. 18.06.2011. godine obavljeno je kultiviranje ogleda, nedelju dana ranije nego što je bila preporuka od strane izvođača ogleda.

Vremenske prilike koje su vladale tokom izvođenja ogleda nisu bile naklonjene pre svega padavine i visoke temperature. Bez obzira na sve, hibridi u ogledu su podneli te strsne uslove koji su vladali i prema našoj proceni uticali na smanjenje prinosa 10-15%.

Zbog ranijeg kultiviranja došlo je do proboja divljeg sirka u delu parcele, koji je sigurno uticao na smanjenje prinosa oko 5%.

08.09.2011. održana je manifestacija "Dani polja" gde je bilo prisutno oko 100 učesnika (proizvođača, apotekara, medija, semenskih i hemijskih kuća).

**Savetodavac za ratarstvo
dipl.ing.Miodrag Simić**

POVRTARSTVO

Plodored u povrtarstvu

Plodored je obavezan u sistemu biljne proizvodnje, predstavlja pravilnu izmenu useva, u prostornu i vremenu. Povrtarske kulture nebi se smele gajiti na istim površinama, jer se u zemljištu nagomilavaju štetne materije, uzročnici biljnih bolesti i korovi, a i hranjive materije se troše jednostrano i nepravilno. Zato je bitno sve povrtarske kulture razvrstati u grupe:

- a) lista i cveta
- b) korena
- c) ploda
- d) mahunarke, prema pripadnosti određenoj porodici.

GRUPA A-Kupusnjače – Brokoli, kupus, kelj, rotkvica, repa, kineski kupus.
Glavičorke – Salata, artičoka.

GRUPA B-Štitarke – Peršun, pastrnak, šargarepa, celer, kim, anis.
Ljiljani – Luk, beli luk, prazi luk, vlašac.
Pepeljuge – Blitva, spanać.

GRUPA C-Pomoćnice – Paradajz, paprika, patlidžan. krompir.
Tikvenjače – Krastavci, tikvice, dinja, lubenica, bundeva.

GRUPA D-Mahunarke – Pasulj, bob, grašak, soja.
Trave – Kukuruz šećerac.

Potrebno je uzeti u obzir izmenu kultura sa različitom dubinom korenovog sistema, potreba za vodom, i đubrivima.

U koliko se jedna kultura često gaji na istoj površini dolazi do smanjenja prinosa i kvaliteta plodova.

Kod čestog navodnjavanja,(paradajz, paprika, kupus) narušava se mrvičasta struktura zemljišta pa je neophodno naredne godine zameniti useve (korenastim, lukovičastim ili mahunarkama).

Za paradajz: Mahunarke i korenasto povrće.

Za papriku: korenasto povrće i višegodišnje trave.

Za kupusnjače: krompir, paradajz, paprika, mahunarke, korenasto povrće i leguminoze.

Za korenasto povrće: paradajz paprika, krastavac, mahunarke.

Za grašak i mahunarke: paradajz, paprika, krompir.

Za krastavac i lubenice: paprika, paradajz, krompir, leguminoze i trave.

Preporučuje se i povremeno ubacivanje naknadnih useva za zelenišno đubrenje, čime bi se proširio plodored a istovremeno i obogatilo zemljište organskim materijama.

Voditi računa i nabiljke koje imaju izražene potrebe za određenom vrstom hraniva, pre svega na prisustvo kalcijuma koji se lako i ispere, u toku godine 80-100 kg, a često i nekoliko puta više, što zavisi i od kulture a i od prisutnih korova, pa je neophodno izvršiti kalcifikaciju.

	1 GOD.	2 GOD.	3 GOD.	4 GOD.
PRVO POLJE	A	B	C	D
DRUGO POLJE	B	C	D	A
TREĆE POLJE	C	D	A	B
ČETVRTO POLJE	D	A	B	C

Iz tabele se vidi da je svake godine potrebno premestati kulture po ustaljenom redosledu. Prema mogućnosti može se četvrte godine kad se skine usev zaorati stajnjak ili posejati siderante za zelenišno đubrivo.

U koliko budemo poštovali važnost plodoreda, uverićemo se u negovu efikasnost, povećati prinose i smanjiti negativne pojave.

Savetodavac za povrtarstvo
dipl.ing.Dragan Mijušković

VOĆARSTVO I VINOGRADARSTVO

PODIZANJE ZASADA ARONIJE

Ekologija

Aronija podjednako dobro uspeva u ravnici i na većim nadmorskim visinama od 1200-1500 m.

Produktivnost je dobra ako godišnja količina padavina dostigne nivo 500-700 mm. Reakcija na veće količine vode je pozitivna. U oblastima sa 1000-1200 mm padavina godišnje, prinosi se mogu povećati i za 30%. Ipak, tokom leta, dugi periodi visokih temperatura i niske vlažnosti zemljišta i vazduha mogu dovesti do pogoršanja kvaliteta plodova koji postaju sitniji, oporiji i manje sočni.

Ima izraženu potrebu za svetlošću.

Uspeva na bilo kom tipu zemljišta, osim na preterano vlažnom i močvarnom zemljištu. Najpogodnije je zemljište blago kisele reakcije (pH 5,5-6,0).

Priprema zemljišta za sadnju i sadnja

Pre sadnje treba pripremiti zemljište kao i kod ostalih voćaka. U toku oranja, a pre sadnje na stalno mesto, preporučuje se upotreba organskog (20-30 t/ha stajnjaka), fosfornog (200-300 kg P₂O₅/ha) i kalijumovog đubriva (150-300 kg K₂O/ha).

Najbolje sadnice za podizanje zasada su dvogodišnje biljke sa 3-5 izbojaka i dobro razvijenim korenovim sistemom.

Preporučuje se sadnja u pravcu sever-jug.

Biljke ne treba saditi dublje nego što su bile u rasadniku, posebno ako su kalemljene, da se ne bi podstaklo stvaranje izdanaka.

Sistemi uzgoja i razmak sadnje

Aronija se gaji po sistemu žbuna i kao stablašica. Aronija gajena kao stablašica na oskoroši kao podlozi, sa deblom visine od oko 25-40cm, manje je bujnosti i ima slabiju sklonost ka stvaranju izdanaka. Daje visok prinos i plodove dobrog kvaliteta, a ručna berba se lakše izvodi nego kod žbuna. Preporučeni razmak sadnje iznosi 3x1,5-2m. Međutim, u proizvodnim zasadima najrasprostranjeniji je oblik žbuna budući da zahteva ređu primenu agrotehničkih mera i manje troškove održavanja, ali je pretežno namenjen mehanizovanoj berbi.

Razmak sadnje zavisi od tipa berbe. Tamo gde se praktikuje ručna berba ili se koriste samo sakupljačice, savetuje se razmak 4x 1,8-2,5m pri gustini 1000-1400 biljaka/ha. U zasadima u kojima se koriste beračice-kombajni, preporučuje se razmak 4-4,5m između redova i 0,5-1,5m u redu, zavisno od plodnosti zemljišta, a pri gustini 2000-5000 biljaka/ha. U malim zasadima, posebno kada je zemljište slabije plodnosti i kao takvo ne podstiče vegetativni razvoj voćke, najčešće se primenjuje razmak 3x 2m (gustina 1650 biljaka/ha) ili 2,5x2m (gustina 2000 biljaka/ha).

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo dipl.ing.Dejan Jocić

ZASTITA BILJA

UTICAJ ZAKOROVLENOSTI USEVA NA PRINOS KUKURUZA

Štete od korova

Korovi su sve štetne ili nepoželjne biljke koje se javljaju u usevima. Štete od korova se mogu manifestovati na više načina.

Osnovna posledica prisustva korova u usevu ogleda se u smanjenju prinosa kukuruza koji može biti i 13% manji od mogućih prinosa. Smanjenje prinosa kukuruza zbog prisustva korova je stalna pojava. Korovi guše usev, zasenjuju ga, jer brže rastu i razvijaju se od gajenih biljaka i usporavaju njihovo rasteenje i razviće. Korovi su konkurentniji i u pogledu korišćenja raspoložive vode u zemljištu (zbog svoje velike mase), tako da gajene biljke trpe oskudicu posebno u sušnim uslovima. Korovske biljke uzimaju i veće količine hranljivih materija i sve to utiče na smanjenje prinosa i kvaliteta kukuruza. Pored ovoga velika zakorovljenost (posebno rizomskim korovima) otežava obradu zemljišta. Velike smetnje u izvođenju agrotehničkih mera pružaju korovi plegli po zemljištu, zato što obrazuju gust pokrivač. Prisustvo korova povijušā otežava berbu.

Suzbijanje korova

Kukuruz pripada širokoredim jarim usevima ,sa različitim rastojanjem između biljaka i u redu.Rastojanje zavisi od gustine setve.Hibridi novije generacije zahtevaju veću gustinu setve ,pa samim tim je i manji međuredni prostor.Gustina useva i njegova pokrovnost i sporiji rast u prvim fazama rasta i razvića ostavljaju dosta prostora za nicanje i razviće korova.Korovi niču brže od gajenih biljaka posebno u uslovima nižih temperatura i nepovoljnih uslova .Biljke kukuruza sporije rastu i teško izdržavaju konkurenciju od korova.Zbog toga je potrebno u početnim fazama smanjiti konkurenciju od korova primenom raznih mera.Jedna od tih mera je agrotehnička ,predsetvenom obradom zemljišta uništavaju se svi korovi nikli tokom jeseni,zime i ranog proleća.Prolećni aspekt korova se razvija posle setve kukuruza u toku proleća i ranog leta do sklapanja redova kukuruza.Prolećni aspekt izgrađen je od korova ,mišjakinja,mtva kopriva,hoću-neću,ljubičica,štir,pepeljuga,muhari,i neki višegodišnji korovi koji niču i iz semena kao što su divlji sirak,zubača,žutenica.

Osnovno je obaviti suzbijanje korova tretiranjem zemljišta posle setve a pre nicanja useva,kako bi usev bio bez korova u fazi nicanja kukuruza.Preparati primenjeni u ovoj fazi su vrlo efikasni protiv semenskih korova,sprečavaju nicanje korova stvarajući film aktivne materije preko zemljišta.Kukuruz formira prinos u fazi do 5 listova i tada je potrebno da usev bude bez korova .Mnogi proizvođači greše kada ne rade ovo tretiranje i kada čekaju da izvrše suzbijanje korova posle nicanja kukuruza i korova.Tretiranje posle nicanja useva i korova treba da bude korektivno tretiranje i najviše je usmereno ka suzbijanju uskolisnih i širokolisnih višegodišnjih korova koji se razmnožavaju pored nicanja iz semena i vegetativnim organima najčešće rizomima. Ovo tretiranje ne treba da bude jedino tretiranje. To se naročito moglo videti ove godine kada su mnoge njive ostale zakorovljene i samim tim i porast kukuruza je bio mali kao i prinos na takvim parcelama.

Pored suzbijanja herbicidima treba obaviti i međuredno kultiviranje kao jednu od mera suzbijanja korova i jednu od agrotehničkih mera koja smanjuje isparavanje vlage iz zemljišta.Ako je vršeno suzbijanje korova posle nicanja kukuruza i korova voditi računa da se kultiviranje obavi tek kada vidimo da je došlo do potpunog delovanja herbicida (promene boje naročito sirka) jer se može desiti da primenjeni herbicidi nisu uništili rizome i može korov ponovo krenuti da raste.

Poznavanje biologije,ekologije korovskih biljaka kao i florističkog sastava ima veliki značaj za planiranje i izvođenje mera suzbijanja.

Uz sve primenjene agrotehničke mere(potrebna količina đubriva,dobra priprema zemljišta i dr.) i uz pravilnu primenu herbicida i u uslovima suše kakva je bila ove godine moguće je ostvariti visoke prinose kukuruza kao što se može videti iz ranije prikazane tabele gde su prezentovani prinosi kukuruza u makroogledu koji je radila naša služba.

Savetodavac za zaštitu bilja
dipl.ing.Ljiljana Jeremić

PLESNIVOST KLIPA KUKURUZA (Fusarium spp., Penicillium spp., Aspergillus spp.,)

Simptomi bolesti

Plesnivost klipa kukuruza izaziva veći broj gljiva pa se simptomi nejednako ispoljavaju. Česte su i mešane infekcije . Pravi uzročnik bolesti može se utvrditi samo fitopatološkim izolacijama.

Plesnivost se javlja i u polju i na uskladištenom kukuruzu. Najčešća je **ružičasta plesnivost** (F. graminearum) koju karakteriše pojava beličasto –ružičaste micelije između redova i slepljuje svilu i komušinu za klip. **Bela plesnivost** ili fuzarioza (F. moniliforme, F. var.subglutinans) zahvata izolovane delove pojedinačna zrna ili grupe zrna i micelija je krem –bele boje . Ostale gljive iz roda Penicillium, Aspergillus Cladosporijum stvaraju različite micelije bele, zelenkaste crnkaste i druge boje.

Štete

Plesnivost klipa izaziva direktne i indirektne štete. Jako zaraženi klipovi se bacaju i to je direktna šteta. Indirektna šteta javlja se kad slabije zaražena zrna koristimo za ishranu stoke pa se javlja pojava mikotoksikoloških oboljenja (naročito u svinjarstvu).

Biologija parazita

Uzročnici plesnivosti rasprostranjeni su svuda u prirodi ali je njihova pojava zavisi od agroekoloških uslova.

Ružičasta plesnivost javlja se u uslovima dugotrajne suše na polju i povremenih pljuskova u doba cvetanja. U slučajevima obilnijih padavina slabije se javlja. Blage zime i visoka vlaga pogoduju pojavi ove bolesti u skladištu.

Bela plesnivost javlja se češće u skladištu i to često u mešanim infekcijama . Visoke temperature prilikom skladištenja pogoduju razvoju bolesti pri različitim uslovima vlažnosti.

Ocena intenziteta napada

Na nekoliko mesta njive pregleda se 100 klipova . Ocenjuje se stepen zaraženosti klipova ocenom od 1 do 9. Ocena zaraze na uskladištenom kukuruzu vrši se na isti način samo se uzimaju uzorci sa različitih mesta i različitih dubina u skladištu. Nekad se vrši i određivanje vrste i količine mikotoksina u zrnu.

Izveštajna služba i prognoza

Prilikom berbe kukuruza vrši se prikupljanje podataka o vlažnosti zrna i pojavi plesnivosti kukuruza i ti podaci utiču na dalje postupke koji su usmereni na očuvanje zdravlja kukuruza prilikom skladištenja. Ocenjivanje pojave plesnivosti vrši se u vreme maksimalnih zaraza u decembru i januaru. Pojava ove bolesti može se očekivati kad je u jesen i zimi toplo i vlažno vreme a vlažnost kukuruza je veća od 25 %.

Savetodavac za zaštitu bilja dipl. ing. Đukić Ružica

